

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Alkotmánybíróság 1015 Budapest Donáti u. 35-45.	Ügyszám: IV/817 - 0 / 2017
Tisztelt Alkotmánybíróság!	Erkezett: 2017 MÁRC 27.
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 12 db	

BAJAI JÁRÁSBÍRÓSÁG	
Órta:	2017-03-15
P-20-350/14	

Alulírott

csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, [redacted] ján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI.

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgáló bíróság Pfv. I.20.469/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény R), XIII., XV., XXIV., XXVIII., 28. cikkeit.

Kérelmem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

1. A bírói döntések megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése (a jogerős ítélet kézhezvételének időpontja stb.):

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Bajai Járásbíróság 6.P.20.350/2014/26. számú ítélete.

A másodfokú bíróság és a határozat száma: Kecskeméti Törvényszék Pf.21.550/2015/12. számú ítélete.

Kúria, mint felülvizsgáló bíróság Pfv.I.20.469/2016/7. számú ítélete.

A felülvizsgáló ítélet kézhezvételének időpontja: 2017.01.20.

2. Az Alaptörvényben biztosított jogok megnevezése:

R) cikk

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

3.1. A felülvizsgálati ítélet szerint:

[36] Az adott ügyben eljáró első- és másodfokú bíróság abban nem volt következetes, hogy egyrésztől azt állapította meg, hogy az öröklési szerződés gondozási szerződést leplezett, ennek ellenére - álláspontjuk szerint - az örökhagyó szerződéses nyilatkozata írásbeli magánvégrendeletnek minősül.

Ez a két megállapítás logikailag egymásnak ellentmond.

A rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése során azonban a következtetésük abban helytálló volt, hogy az örökhagyónak az érvénytelen öröklési szerződésbe foglalt nyilatkozata írásbeli végrendeletnek minősül, **mert halála esetére kötelezettségvállalás nélkül is az alperesre kívánta hagyni a perbeli ingatlanon fennálló tulajdoni illetőségét, vagyis a jognyilatkozatát a másik fél kötelezettségvállaló nyilatkozata nélkül is megtette volna. Ezen nem változtat az a körülmény, hogy az örökhagyó várakozása az volt, hogy az alperes továbbra is vele maradjon és szükség esetén ápolja, gondozza.**

3.1.1.

1. Az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a perbeli „megállapodás ténylegesen gondozási szerződést leplez”. (elsőfokú ítélet 11. oldal 3. bek.) Ennek ellenére szerintük „az örökhagyó szerződésben tett nyilatkozata az írásbeli magánvégrendelet **kellékének megfelelt, tehát** írásbeli magánvégrendeletnek minősül.” (elsőfokú ítélet 11. oldal 4. bek.)

2. Álláspontom szerint ha a tényállásban az került volna megállapításra, hogy „végrendeletet leplez”, akkor lehetett volna végrendeletnek minősíteni a perbeli megállapodást. A jogviszony tartalmát kell vizsgálni a formai kellékek vizsgálatán felül.

3. A jogerős ítélet sérti a következő jogszabályokat: 1959. évi IV. törvény 200. § (2) bekezdés, 586. § (1) bekezdés, 655., 656. §-ok.

3.2.

[37] A Pp. 270.§ (1) bekezdésének, a 275.§ (3) bekezdésével való egybevetéséből adódó helyes értelmezése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye. A jogerős ítéletnek a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző jogszabálysértő volta csak akkor állapítható meg, ha az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok egybevetése során **nyilvánvalóan okszerűtlen, a logika szabályaival nyilvánvalóan ellentétes következtetésekre jutott, vagy iratellenes megállapításokat tettek. Erről a perbeli esetben nincs szó.**

3.2.1. Álláspontom szerint ezzel szemben az ítéletek nyilvánvalóan okszerűtlen, a logika szabályaival nyilvánvalóan ellentétes következtetésekre jutottak és iratellenes megállapításokat tettek.

A másodfokú ítélet kirívóan iratellenes és jogszabálysértő megállapításai

1. „A rendelkezésre álló adatokból kitűnően a néhai eredetileg is végrendelkezni kívánt.” (másodfokú ítélet 7. oldal 6. bekezdés)

2. „Az alperes volt az, aki nem látta kellően biztosítottnak a végrendeleti juttatást...”.

2.1. Végrendeleti juttatás biztosítása?? A végrendelet egyoldalú, ingyenes jognyilatkozat, az ápolási-gondozási szerződés és az öröklési szerződés is kétoldalú, visszerthes szerződés.

3. „Megállapítható volt, hogy az örökhagyónak az volt a szándéka, hogy a [redacted] elyrajzi számú, természetben [redacted] ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét az alperesre hagyja, azt az alperesnek kívánta juttatni, gondozás nélkül is.”

3.1. Ez kirívóan iratellenes megállapítás:

3.2. „Mindezekre figyelemmel a bíróság azt állapította meg, hogy a szerződő felek akarata csupán arra irányult, hogy az örökhagyót alperes élete végéig gondozza, szükség esetén ápolja, de az örökhagyó által elvárt és az alperes által teljesíteni vállalt gondozás és tartás mértéke nem haladta meg az élettársaktól egyébként is elvárható mértéket, és az alperes csak az örökhagyó gondozását vállalta, de az eltartásához

anyagiakkal hozzájárulni nem kívánt, és ahhoz a szerződéskötéskor megfelelő anyagi fedezet sem állt a rendelkezésére.” (elsőfokú ítélet 11. oldal 3. bek.)

3.3. „A megállapodás ténylegesen gondozási szerződést leplez,” (elsőfokú ítélet 11. oldal 3. bek.)

3.3

[40] Szintén csak a másodfokú eljárás során hivatkozott a felperes arra, hogy az örökhagyót a végrendelete megtételére meghíúsult várakozás, téves feltevés indította, ezért helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor ezt a nyilatkozatot is figyelmen kívül hagyta a határozata meghozatalakor. Tekintettel arra, hogy a Pp. 275.§ (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének és ebből következően újabb tény állításának nincs helye, továbbá a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 247.§ (1) bekezdésére, amely szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet, **a Kúria a felperesnek az örökhagyó téves feltevésére és meghíúsult várakozására való hivatkozását szintén figyelmen kívül hagyta a felülvizsgálati kérelem elbírálásánál.**

3.3.1.

Az eljárt bíróságok megsértették a Pp. 3. § (3) bekezdését, a tájékoztatási kötelezettségüknek nem megfelelően tettek eleget a végrendelet tekintetében.

1. Az eljáró bíróságok nem adtak konkrét, egyediesített tájékoztatást arról, hogy **kinek kell bizonyítani azt, hogy a perbeli öröklési szerződés végrendeletnek minősül.**

Ezután pedig a bizonyító fél ellenfelét fel kellett volna hívni az ellenbizonyítás lehetőségére.

2. Ez nem történt meg. Ezért tudtam csak a másodfokú eljárásban előterjeszteni a végrendeletként való megtámadást és azok jogcímeit.

„A felperes fellebbezése kiegészítésében hivatkozott arra is, hogy az öröklési szerződés, illetve a végrendelet az örökhagyó tévedése, téves feltevése és meghíúsult várakozása miatt is érvénytelen. A felperes az elsőfokú eljárásban ezen jogcímekre hivatkozással nem kérte az érvénytelenség megállapítását, így újabb jogcímek alapján a másodfokú eljárásban már nincs jogszabályi lehetőség az érvénytelenség megállapítását kérni, így ezen felperesi hivatkozásokat a törvényszék érdemben nem vizsgálta (Pp. 146. § (1) bekezdése, Pp. 247. § (1) bekezdése).”

3. A jogerős ítélet sérti a Pp. 235.§ (1) , 252 § (2) rendelkezéseit. Az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése volt, hogy a végrendelet kérdésében a bíróságok nem adtak tájékoztatást a bizonyítási teherről.

4. A jogerős ítélet a végrendelet megtámadása tekintetében sérti a 1/2009. (VI. 24.) PK véleményben foglalt jogszabályokat a következők szerint:

3. A tájékoztatást a bíróságnak a fél részére az eljárás olyan szakaszában kell megadnia, amikor a bizonyítandó tények már ismertek és megállapítható, hogy a fél nincs kellőképpen tisztában bizonyítási kötelezettsége tartalmával. A tájékoztatásnak folyamatosan igazodnia kell a felek per során változó nyilatkozataihoz, követnie kell az esetleges keresetváltoztatásokat, kereset kiterjesztéseket.

4. A tájékoztatásnak az adott tényállításokra vonatkozóan egyediesítettnek és teljes körűnek, valamennyi elbírálásra kerülő kérelemre kiterjedőnek kell lennie.

5. A bíróságnak az ellenérdekű felet, ha a bizonyító fél által előterjesztett bizonyítási eszközök bizonyító erejét vitatja erre vonatkozóan a bizonyításra kötelezett féllel azonos körben kell tájékoztatnia.

8. A tájékoztatást a jegyzőkönyvben vagy külön végzésben úgy kell rögzíteni, hogy annak tartalma utóbb egyértelműen megállapítható legyen.

12. Ha az elsőfokú bíróság a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményt annak ellenére alkalmazta, hogy a félnek alapos oka volt a késedelemre, a mellőzés az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezheti [Pp. 252. § (2) bekezdés].

5. Az elsőfokú bíróság a végrendelet tekintetében nem adott a fentieknek megfelelő tájékoztatást.

6. A felülvizsgálati ítélet el sem bírálta, meg sem említi a fenti hivatkozásomat.

Az indokolt hatósági döntéshez való „csak” az ügy lényegi részére vonatkozó érvek esetében szükséges {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}.

Az elsőfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének elmulasztása az ügy lényegi része álláspontom szerint. Szintén az ügy érdemi része, hogy a másodfokú és a felülvizsgálati ítélet nem vette figyelembe a végrendelet megtámadására vonatkozó előadásomat és bizonyítékaimat.

3.5.

[42] Alaptalanul hivatkozott a felperes arra is, hogy a másodfokú bíróság a pernyertességpervesztesség arányát helytelenül állapította meg, és ezért jogszabálysértő a jogerős ítéletnek a perköltség viselésével kapcsolatos rendelkezése is. A felperes elsődleges kereseti kérelme - tartalma szerint - arra irányult, hogy az alperes tőrje, a perbeli ingatlanon fennálló tulajdoni hányad tulajdonjogát a javára mint örökös javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék. Ebben az összefüggésben teljes egészében pervesztésnek bizonyult, ezért nem érte jogsérelem amiatt, hogy a másodfokú bíróság egy számára kedvezőbb számítási módot alkalmazza úgy ítélte meg, hogy 1/3 arányban pernyertes lett.

3.5.1.

Ezzel szemben a tulajdonjog bejegyzés iránti kérelem csak járulékos kérelem. Perértéke semmi esetre sem egyenlő az öröklési szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránti kereseti kérelem perértékével.

2. „A fellebbezés kisebb részben volt eredményes, mely tekintetében a törvényszék ugyanúgy mint az elsőfokú eljárásnál 2/3-1/3 pervesztességei-pernyertességet vett alapul az alperes javára.”

3. A jogerős ítéletnek elszámolást kellett volna adnia: melyik félnél mekkora perköltséget (illetéket, ügyvédi munkadíjat, költséget) állapított meg. Melyik fél mekkora arányban lett pernyertes külön az elsőfokú eljárásban és külön a másodfokú eljárásban. Ez nem történt meg.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

4.1. Véleményem szerint alapvető kérdés, hogy a bíróságokat, szükség esetén a Kúriát is az Alkotmánybíróság ráveheti-e a jogszabályoknak az Alaptörvényben foglaltak szerinti alkalmazására?

4.2. Ha nem, akkor a bíróságoknak csak a formai követelményeknek kellene eleget tenniük (jogorvoslati lehetőség, indoklás stb.), tartalmi, érdemi kérdésekben csak a saját belátásuk szerint lehetne alkalmazniuk az alkotmányos jogszabályokat.

4.3. Álláspontom szerint a tulajdonhoz és az örökléshez való jogot biztosító jogszabályokra is vonatkozik a 3/2017. (II. 21.) Ab határozat következő érvelése:

„Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}

A felülvizsgálati ítélet szerint is „első- és másodfokú bíróság **abban nem volt következetes**”, ez a két megállapítása „**logikailag egymásnak ellentmond.**”

Ennek ellenére a felülvizsgálati ítélet nem alkalmazza a Ptk. és a Pp. szabályait, és nem indokolja meg a döntését. Véleményem szerint az alkotmányos jogom nem csak formai, de tartalmi is. Jogom van, hogy a bíróság ne csak felhívja az alkotmányos jogszabályokat, de alkalmazza is.

„A bíróságok feladata az Alaptörvény 25. cikke szerint az igazságszolgáltatás, mindazonáltal az előzőekből, és az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdéséből következő módon – amely szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek – az igazságszolgáltatás során kötelesek figyelembe venni az Alaptörvényt és annak autentikus értelmezését, ahogy azt a védelmére hivatott legfőbb szerv, az Alkotmánybíróság meghatározta.

[21] A bíróságoknak tehát – a Kúria döntésével egybehangzóan – továbbra is teljes az igazságszolgáltatási hatalma: az eléjük vitt jogvitát nekik kell a véglegesség igényével eldönteni. Ennek során azonban nem hagyhatják figyelmen kívül, nem alkalmazhatják szelektíven vagy megszorítóan az Alaptörvény egyes rendelkezéseit, illetve azok kötelező erővel bíró alkotmánybírósági értelmezését.”

Véleményem szerint ugyanez vonatkozik a jogszabályokra is. Jelen ügyben a felülvizsgálati ítélet figyelmen kívül hagyta a jogszabályi rendelkezéseket.

„Az Alkotmánybíróság kiemeli: nem tartozik a bíróságok mérlegelési körébe, hogy érvényt szereznek-e „az Alaptörvény 24. cikke (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint »Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve«. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az Alaptörvény e cikke mérlegelést nem tűrően az Alkotmánybíróság kötelezettségévé teszi, hogy az Alaptörvénybe ütköző bírósági döntést megsemmisítse és ezáltal is érvényt szerezzen az Alaptörvény normahierarchiában betöltött legfőbb szerepének. Ezt az alkotmányos rendben betöltött kiemelkedő szerepet bontja ki az Abtv., mint sarkalatos törvény 39. § (1) bekezdése, amely az alkotmánybírósági határozat mindenkire nézve kötelező erejét állapítja meg. Ezt vonná kétségbe az, ha az alkotmánybírósági határozatot akár a jogalkotó, akár – mint jelen esetben – a jogalkalmazó szelektíven, megszorítóan alkalmazná, illetve más módon nem érvényesítené megfelelően.” {Abh2., Indokolás [25]; Abh3., Indokolás [29]}”

A jogalkalmazó „más módon nem érvényesítené megfelelően” kitétel véleményem szerint ebben az esetben megvalósult.

Az indokolt hatósági döntéshez való „csak” az ügy lényegi részére vonatkozó érvek esetében szükséges {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}.

Az elsőfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének elmulasztása az ügy lényegi része álláspontom szerint.

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A felülvizsgálati ítélet a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

6. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:
Nem kezdeményeztek perújítást.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv. I.20.469/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.

Kelt: 2017. március 12.

Tisztelettel:

 indítványozó
jogi képviselő:
TÓTH Ügyvédi Iroda
dr. Tóth László ügyvéd
6500 Baja, Kossuth u. 8.
tothtlz@fibermail.hu
Mobil: 06-30-9593-152
Mohil: 06-30-9593-152

Mellékletek:

1. Ügyvédi meghatalmazás
2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról
3. Fellebbezésem
4. Felülvizsgálati kérelmem